

רע"פ 3983/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3983/21

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה ב-ענ"פ 29562-01-21 מיום
22.4.2021 שניתן על ידי השופט העמית י'
גרילוהשופטים א' אלון ו-א' בולוס

בשם המבקש:

עו"ד ד"ר אלקנה לייסט; עו"ד שירה קידר

בשם המשיבה:

עו"ד פטל רוזנברג

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט העמית י' גרילוהשופטים א' אלון ו-א' בולוס) ב-ענ"פ 29562-01-21, מיום 22.4.2021, בגדרו התקבל באופן חלקי ערעור המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום לנוער בחדרה (השופטת ה' קרוואני) ב-ת"פ 30169-06-17, מיום 6.10.2019.

2. כעולה מכתב האישום, המבקש שהה במעון 'נווה חורש' תחת צו בית משפט. ביום 6.4.2017, הסביר מדריך

המעון למבקש את כללי ההתנהגות במקום, ובתגובה לכך החל המבקש לקלל את המדריך, להתפרע, לתלוש שתילים ולזרוק אבנים, כאשר האחת נזרקה לעבר מכסה מנוע של מזגן, והשנייה לעבר המדריך, אך לא פגעה בו.

משהתכופף המבקש להרים אבן נוספת, תפס המדריך את ידיו תוך שהסתייע לשם כך במדריך אחר, והשניים השתלטו עליו כדי להרגיעו. בה בעת איים המבקש על המדריך באומרו "אני אשחט אותך", "אני אהרוג אותך" ו-"גם אחרי שאירגע אתן לך אבן בראש".

בשל מעשים אלו יוחסה למבקש עבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); וכן עבירת היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק.

3. בית משפט השלום לנוער הרשיע את המבקש בעבירות המיוחסות לו, לאחר הליך שמיעת ראיות.

בית המשפט דחה את טענת המבקש כי מעשיו חוסים תחת סייג 'זוטי דברים', תוך שהדגיש כי לאור האינטרס הציבורי בשמירה על שלום המדריכים ויתר הקטינים במעון, ונוכח העובדה כי מעשיו "הצמיחו מידה מעבר למינימאליות של סכנה לציבור", יש בהם כדי להוות "פגיעה ממשית", ועל כן אינם נכנסים בגדרי סעיף 34 לחוק.

עוד נקבע כי איום המבקש בהתאבדות אינו פוטר אותו מהרשעה באיומים כלפי המדריך. הודגש, כי האיומים הממשיים שהופנו כלפי המדריך התרחשו בשלבי האירוע המוקדמים, ואילו ניסיונות ההתאבדות של המבקש נעשו לאחר השמעת האיומים, ואף לאחר "שנרגע וישב על הספסל".

4. בגזר דינו, שקל בית המשפט לנוער את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, שנעשו במסגרת שהותו במעון בו חוסים קטינים "שמצבם דומה למצבו", אשר הגיעו למקום לצורך אבחון והגנה; את עברו הפלילי הכולל מספר עבירות "מגוונות"; את גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות; וכן את נסיבותיו האישיות כפי שבאו לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן.

לאור האמור לעיל, הושתו על המבקש חודשיים מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג "פשע", למשך שנתיים; וכן התחייבות על סך 1,000 ש"ח להימנע מביצוע העבירות בגין הורשע, למשך שנה.

5. ערעור המבקש על הכרעת דינו התקבל באופן חלקי.

אשר לעבירת האיומים, נקבע כי עניין המבקש מובחן מהפסיקה אליו הפנה, שכן "בעניינו, שלא כבעניין צוברי, האיומים המיוחסים למערער [המבקש - י' א'] אינן אמירות כי יפגע בעצמו, אלא איומים כלפי המדריך... משכך, אין באמור בעניין צוברי כדי לסייע למערער [המבקש - י' א'], שעה שהאיומים מושא כתב האישום אינם איומים על כך שהוא עצמו מתכוון להתאבד".

עוד נקבע כי אמירות המבקש מהוות איום הן מנקודת מבט אובייקטיבית והן מנקודת מבט סובייקטיבית של "אדם רגיל מן הישוב"; וכי "נוכח חומרת הביטויים שנאמרו כלפי המדריך" ו"האינטרס הציבורי"- לא ניתן לקבוע כי הם

בבחינת "מעשה קל ערך".

יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי קיבל את טענת המבקש בדבר הרשעתו בעבירת היזק לרכוש במזיד. נקבע, כי משהמשיבה לא הביאה ראיות באשר לגובה הנזק שנגרם, לא ניתן לקבוע האם היה משמעותי או קל ערך – ומשכך, "בנסיבות הספציפיות והמיוחדות מאד שבתיק זה", מעשיו מהווים "זוטי דברים", כאמור בסעיף 34 לחוק.

נוכח האמור, ביטל בית המשפט המחוזי את עונש המאסר המותנה שהושת על המבקש, וקבע כי ההתחייבות הכספית בה חויב תחול ביחס לעבירת האיומים בלבד.

6. מכאן הבקשה שלפניי, במסגרתה מעלה המבקש שתי סוגיות "משפטיות כלליות", המצדיקות, לגישתו, מתן רשות ערעור.

7. ראשית, סבור המבקש כי שגה בית המשפט עת הרשיעו בעבירת האיומים, שכן לא התגבש היסוד הנפשי הדרוש לעבירה זו עת שבוצעה על ידי קטין, המצוי במסגרת טיפולית ומנסה להתאבד בעת השמעת האיומים.

המבקש מדגיש כי שתי הערכאות הקודמות לא נימקו כדבעי את התקיימות היסוד הנפשי בעניינו; וכי מאחר שאמירותיו הופנו כלפי מדריכים, במסגרת מוסד ייעודי ולצורך אבחון וטיפול, היה בהן כדי להביע מצוקה ותסכול קשים, והן אינן עולות כדי "איום" כמובנו בסעיף 192 לחוק.

8. שנית, נטען כי על סייג "זוטי דברים" לחול באופן רחב יותר כאשר מדובר בנאשם קטין, בהסתמך על שיקולים מגוונים ובהם שיקולי שיקום, השפעת הענישה על קטנים, וכן השלב ההתפתחותי בהם מצויים למול בגירים.

9. מנגד, המשיבה בתגובתה טוענת כי יש לדחות את הבקשה, משאינה באה בגדרי התנאים למתן רשות ערעור, וכי היא עניינו הפרטי של המבקש, ותו לא.

לגופו של עניין, המשיבה סבורה כי טיעוני המבקש ביחס לעבירת האיומים עומדים בסתירה לגרסאותיו ולממצאי עובדה; כי אין מדובר ב"סיטואציה גבולית", ועל כן אינה מצריכה ניתוח מפורט בדבר התקיימות היסוד הנפשי לעבירה; וכי המבקש בעדותו שללכי היה שרוי במצב אובדני במהלך האירוע.

עוד דוחה המשיבה את טענת המבקש בדבר תחולת סייג 'זוטי דברים', שכן לגישתה אין מדובר באירוע מינורי. הודגש, כי העובדה שהאירוע התרחש במעון מוסיפה לחומרתו ומדגישה את הצורך והאינטרס הציבורי בהצבת גבולות למבקש, וכן באי הכלת התנהגותו הפוגענית.

לבסוף, צוין כי במסגרת הליכים מקבילים המבקש הורשע בשורת עבירות נוספות, ובכלל זה איומים, אלימות והתנהגות פרועה, חלקן לאחר הרשעתו באירוע דנן. על כן, בקשתו והסוגיות המתעוררות בה הופכות "לכמעט תאורטיות".

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, אשר מעוררים סוגיה משפטית עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או במקרים בהם עולה חשש כי נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני (רע"פ 1154/20 מלכה נ' מדינת ישראל (12.2.2020)).

11. הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות, ודי בכך כדי לדחותה. חרף ניסיונו של המבקש לשוות לטענותיו נופך עקרוני, בסופו של יום טענותיו, אשר נידונו ונדחו בערכאות הקודמות, נטועות בדל"ת אמותיו של עניינו הפרטי.

12. נקבע זה מכבר כי ביחס לקטינים יש לתת משקל מיוחד לנסיבותיהם האישיות כמו גם לאפשרות שיקומם, על פני שיקול מיצוי הדין. יחד עם זאת, "קטינות אינה חסינות". משכך, נדרש בית המשפט לאזן בכל מקרה ומקרה בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, תוך שקילת מלוא שיקולי הענישה, לרבות גמול והרתעת היחיד והרבים (רע"פ 5745/19 פלוני נ' מדינת ישראל (23.10.2019)).

במקרה דנן, המבקש הורשע בביצוע עבירת איומים, אשר הופנו לעבר מדריך במעון בו חוסים קטינים נוספים המצויים במצבי סיכון, תוך שזרק אבנים לעבר רכוש ואדם, שרק במזל לא הובילו לפגיעה בנפש. מעשיו של המבקש ראויים לכל גינוי, ומצריכים מתן ביטוי לענישה אשר יש בה כדי להרתיעו מהישנות התנהגות אלימה (השוו: רע"פ 9275/20 בנארושני' מדינת ישראל (12.1.2021)).

13. בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, מצאתי לנכון להדגיש את הימשכות ההליכים בעניינו של המבקש. כתב האישום הוגש ביום 13.6.2017, בעוד גזר דינו ניתן רק כעבור כ-3 שנים.

התרעתי זה מכבר כנגד הימשכות הליכים פליליים, אשר מעבר לעינוי הדין הכרוך בכך, עלולה להוביל לפגיעה בנאשם – ועל כן, ובפרט משמדובר בקטינים, על בתי המשפט לעשות כל מאמץ להביא לסיומו המהיר של ההליך הפלילי (ראו ע"פ 2392/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לחוות דעתי (12.8.2021)).

14. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ט"ו באלול התשפ"א (23.8.2021).

ש ו פ ט